

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince **Adalet Bakanı Sayın Akın GÜRLEK** tarafından yazılı olarak yanıtlandırılmasını arz ederim.

Av. Dr. M. Sezgin Tanrikulu
Diyarbakır Milletvekili

Türkiye'de yargıya duyulan güvenin azalması, yargı bağımsızlığına ilişkin tartışmalar, hâkim ve savcıların mesleki güvenceleri, uzun yargılama süreleri ve Ekopolitik Düşünce Merkezi tarafından hazırlanan "Yargı Araştırması Raporu"nda ortaya konulan tespitler hakkında.

Türkiye'de son yıllarda yargı bağımsızlığı, tarafsızlığı, uzun yargılama süreleri, siyasi müdahale iddiaları ve mesleki güvencelere ilişkin tartışmalar yoğunlaşmıştır. Kamuoyunda ve hukuk çevrelerinde yargıya duyulan güvenin ciddi ölçüde azaldığı yönünde değerlendirmeler yapılmaktadır.

Bu kapsamda, Ekopolitik Düşünce Merkezi tarafından hazırlanan ve akademisyenler, hâkimler, savcılar, avukatlar ile adalet bürokrasisi temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirilen "Yargı Araştırması Raporu", yargı sistemine ilişkin dikkat çekici tespitler ortaya koymuştur.

Raporda özellikle;

Yargı mensuplarının büyük çoğunluğunun yargı sisteminin kötü yönetildiğini düşündüğü,

Hâkim ve savcılarının önemli bölümünün verdikleri kararlar nedeniyle soruşturma, tayin veya görev değişikliği endişesi taşıdığı,

Uzun yargılama sürelerinin sistematik hale geldiği,

Yargıda siyasi müdahale algısının yaygın olduğu,

Şeffaflık, mesleki yeterlilik ve hukuk eğitimi alanlarında ciddi sorunlar bulunduğu,

Yargıya duyulan güven kaybının toplumsal sonuçlar doğurabilecek seviyeye ulaştığı tespitlerine yer verilmiştir.

Bu bağlamda;

1. Bakanlığınızın son beş yılda yaptırdığı kamuoyu araştırmalarına göre yargıya güven oranı yıllara göre kaçır?
2. Hâkim ve savcılarının verdikleri kararlar nedeniyle tayin, görev değişikliği veya disiplin baskısı hissettiklerine ilişkin iddialar hakkında Bakanlığınızın bir değerlendirmesi bulunmakta mıdır?

3. Son beş yılda hâkim ve savcılar hakkında resen başlatılan soruşturma sayısı yıllara göre kaçtır?
4. Aynı dönemde görev yeri değiştirilen hâkim ve savcı sayısı kaçtır?
5. Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından "müstemir yetki" değişikliği yapılan hâkim sayısı yıllara göre kaçtır?
6. Son beş yılda mesleki gerekçeler dışında idari tasarruflarla yer değişikliği yapıldığı iddiasıyla açılan dava sayısı kaçtır?
7. Bakanlığınız, hâkim ve savcılarının mesleki kararlarını verirken "tayin edilme" veya "soruşturma geçirme" kaygısı taşımasının yargı bağımsızlığını zedelediğini düşünmekte midir?
8. Türkiye'de ortalama yargılama süreleri hukuk, ceza ve idare mahkemeleri bakımından ayrı ayrı kaç gündür?
9. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde Türkiye aleyhine açılan davalarda "makul sürede yargılanma hakkı ihlali" nedeniyle verilen ihlal kararlarının sayısı son beş yılda kaçtır?
10. Türkiye'de hâkim başına düşen dosya sayısı yıllara göre kaçtır?
11. Savcı başına düşen soruşturma dosyası sayısı nedir?
12. Son beş yılda istifa eden hâkim ve savcı sayısı kaçtır?
13. İstifaların gerekçelerine ilişkin Bakanlığınız tarafından yapılmış bir etki analizi bulunmakta mıdır?
14. Hukuk fakültelerinin sayısındaki hızlı artışın mesleki kaliteyi etkilediğine ilişkin değerlendirmeler hakkında Bakanlığınızın görüşü nedir?
15. Hukuk mesleklerine giriş sınavı sonrasında başarı oranları yıllara göre kaçtır?
16. Yargı bağımsızlığının güçlendirilmesi amacıyla HSK'nın yapısının değiştirilmesine yönelik bir çalışma yürütülmekte midir?
17. HSK üyelerinin belirlenmesinde yürütmenin etkisinin azaltılması yönünde herhangi bir reform hazırlığı bulunmakta mıdır?
18. Bakanlığınız, hâkim ve savcılarının görev güvencesinin anayasal güvenceyle güçlendirilmesini gerekli görmekte midir?
19. Yargı süreçlerinde şeffaflığın artırılması amacıyla alınan tedbirler nelerdir?
20. Son beş yılda gerekçeli kararın geç yazılması nedeniyle hakkında işlem yapılan hâkim sayısı kaçtır?
21. UYAP sistemine rağmen dosya yoğunluğu ve gecikmelerin azaltılamamasının temel nedenleri nelerdir?
22. Adliyelerde yardımcı personel eksikliği nedeniyle oluşan iş yüküne ilişkin Bakanlığınızın güncel verileri nelerdir?
23. Yargı mensuplarının meslek içi eğitimlerine ilişkin yıllık bütçe ve program sayısı nedir?
24. Yargıya duyulan güven kaybının toplumda "alternatif çözüm arayışlarını" artırdığı yönündeki değerlendirmeler hakkında Bakanlığınızın herhangi bir çalışması bulunmakta mıdır?
25. Sosyal medya üzerinden yürütülen kampanyaların yargı süreçlerini etkilediğine ilişkin Bakanlığınızın tespitleri var mıdır?
26. Mafyatik yapılanmaların veya organize suç gruplarının "gayriresmî uyuşmazlık çözüm mekanizması" haline geldiği yönündeki iddialar hakkında herhangi bir araştırma yürütülmüş müdür?
27. Bakanlığınız, yargıya güvenin yeniden tesis edilmesi için kısa, orta ve uzun vadeli reform takvimi hazırlamış mıdır?

28. "Yargı Reformu Strateji Belgeleri" kapsamında bugüne kadar açıklanan hedeflerin ne kadarı hayata geçirilmiştir?
29. Yargı bağımsızlığı konusunda uluslararası kuruluşların Türkiye'ye ilişkin eleştirilerine yönelik Bakanlığınızın değerlendirmesi nedir?
30. Ekopolitik Düşünce Merkezi'nin hazırladığı "Yargı Araştırması Raporu" Bakanlığınız tarafından incelenmiş midir; raporda yer alan öneriler doğrultusunda herhangi bir çalışma yapılacak mıdır?